

VISAGINO PARAMOS VAIKUI CENTRAS

VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, sudarau šį aprašą:

1. Įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato, kaip turėtų būti atliekamas veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymas.

2. Tikslas – padėti nustatyti veiklos sritis, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Korupcija – asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimant.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė – prielaida, kad tam tikri įstaigos veiklą veikiantys išoriniai ir/ar vidiniai ir/ar individualūs rizikos veiksniai sudarys galimybes atsirasti korupcijai.

Korupcijos rizikos veiksniai – sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, galinčios sudaryti prielaidas korupcijai.

Įgalioti subjektai – įstaigų vadovai arba asmenys, įstaigos vadovo įgalioti vykdyti korupcijos prevenciją ir jos kontrolę.

Kitos šiame apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

4. Įgalioti subjektai, siekdami, kad veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymas būtų veiksmingas ir laiku atliekamas, planuoja jo atlikimo procesą. Įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo procesas planuojamas taip, kad jis būtų atliekamas ir išvada dėl didelės korupcijos pasireiškimo tikimybės būtų parengiama bei pateikiama šių rekomendacijų IV skyriuje nustatyta tvarka ir terminais.

5. Įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo procesą sudaro šie etapai:

5.1. įstaigos veiklos sričių atitikties Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams nustatymas;

5.2. įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimas;

5.3. motyvuotos išvados dėl įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, surašymas.

II. ĮSTAIGOS VEIKLOS SRIČIŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO 3 DALYJE NUSTATYTIEMS KRITERIJAMS NUSTATYMAS

6. Įgalioti subjektai nustato įstaigos visų veiklos sričių atitiktį Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams. Tai darydami jie įvertina šiuos kriterijus:

6.1. Atskirų darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti. Vertinama, kad įstaigos veikla atitinka šį kriterijų, jei nustatoma, kad: darbuotojų įgyvendinami uždaviniai, vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka neapibrėžti (nepakankamai apibrėžti) įstaigos priimtų administracinių aktų ar kitų teisės aktų dispozicijose, yra įstatymų ir jų įgyvendinimo teisės norminių aktų ir administracinių aktų kolizijų, nepriimti administraciniai aktai, būtini įstatymų ar kitų teisės norminių aktų įgyvendinimui, platūs darbuotojų įgaliojimai priimti sprendimus savo nuožiūra ar darbuotojų atsakomybė neapibrėžta (nepakankamai apibrėžta) įstaigos teisės aktuose ir kt.

6.2. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Vertinama, kad valstybės ar savivaldybės įstaigos veikla atitinka šį kriterijų, kai (įstaigos padaliniais, įstaigos valdymo sričiai priklausančiai įstaigai, atskiriems valstybės tarnautojams ar darbuotojams) suteikti įgaliojimai savarankiškai priimti sprendimus, susijusius su valstybės ar savivaldybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, viešaisiais pirkimais, taip pat sprendimus administracinio reglamentavimo, administracinių paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų teikimo administravimo srityje, kai šie sprendimai susiję kelių rūšių visuomeninių santykių reguliavimu ir (ar) kitų įstaigų valdymo sritimi ar kompetencija, tačiau teisės aktai nenustato prievolės derinti juos su kitomis valstybės ar savivaldybės įstaigomis ir (ar) nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

III. ĮSTAIGOS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, VERTINIMAS

7. Įgalioti subjektai, įvertinę įstaigos veiklos sritis ir nustatę, kad jos atitinka vieną iš Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytų kriterijų, šias sritis palygina su ta padėtimi, kuri turėtų būti pagal vertinimo kriterijus (įstaigos teisinį statusą nustatančiuose, įstaigos veiklą ar atskirų funkcijų atlikimą reglamentuojančiuose įstatymuose, kituose teisės norminiuose aktuose įtvirtintus įpareigojimus ir teises prievoles), ir nustato konkrečius korupcijos rizikos veiksnius įstaigos veiklos srityje.

8. Įgalioti subjektai, vertindami veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, analizuoja įstaigos priimtus teisės aktus, sprendimus, atliktus veiksmus ir:

8.1. vertina, ar pasirinktose įstaigos veiklos srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos įstaigos veiklai, ar priimti visi teisės aktai būtini įstatymų ir įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų įgyvendinimui;

8.2. vertina, ar juose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, t. y. ar juose įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, sprendimo priėmimo terminai, sprendimus priimantys subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka ir kt., ar ši nustatyta tvarka pakankama, ar ji nesuteikia per daug įgaliojimų asmenims veikti savo nuožiūra, ar joje nėra perteklinių reikalavimų;

8.3. vertina, ar yra įtvirtinti įstaigos vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai, ar veiksmingai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema.

9. Vertinant veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, rekomenduojama naudoti pavyzdinį įstaigos veiklos analizavimo klausimyną (priedas). Klausimynas yra bendro pobūdžio, jame pateikti klausimai padeda nustatyti tik bendriausius korupcijos rizikos veiksnius, todėl vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybę rekomenduojama jį pritaikyti pagal konkrečios įstaigos analizuojamos veiklos srities specifiką.

10. Atliekant įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir vertinimą, rekomenduojama aprašyti atliekamus veiksmus, atliekamą vertinimą, gautą informaciją, surašyti siūlymus. Aprašant nurodoma: įstaiga, kurios veiklos srityje buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, įgalioji subjektai, nustatę korupcijos pasireiškimo tikimybę, analizuotas laikotarpis, įstaigos esamos situacijos vertinimo kriterijai, nustatyti korupcijos rizikos veiksniai, susiję su Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais kriterijais, pateikiami siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo. Įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo ir vertinimo aprašymas yra pagrindas parengti motyvuotą išvadą dėl įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo.

IV. MOTYVUOTOS IŠVADOS DĖL ĮSTAIGOS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, SURAŠYMAS

11. Motyvuotoje išvadoje dėl įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo nurodoma:

11.1. įstaigos sritis, kurioje nustatyta, kad egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, subjektai, atlikę įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo ir vertinimo aprašymą, analizuotas laikotarpis, naudoti metodai ir veiksmai bei įstaigos esamos situacijos vertinimo kriterijai;

11.2. įstaigos veiklos srities, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, korupcijos rizikos veiksniai, įstaigos teisės aktai, sprendimai, administracinės procedūros sprendimai, pagrindžiantys išvadą, ir kita;

11.3. išsamiai paaiškinamos priežastys, dėl kurių atsirado skirtumų tarp esamos situacijos ir tos situacijos, kuri turėtų būti pagal vertinimo kriterijus, įvertinama jų įtaka korupcijos pasireiškimo tikimybės egzistavimui;

11.4. priemonės, kurių būtina imtis nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti;

11.5. priemonės, kurių būtina imtis didelei korupcijos pasireiškimo tikimybei atitinkamoje įstaigos veiklos srityje šalinti;
